

دکتر فریدون سیامک‌نژاد

مقدمه

صبح که از خانه بیرون می‌زنیم تا راهی محل کار شویم، با افراد زیادی برخورد می‌کنیم و روبه‌رو می‌شویم که هر کدام می‌تواند برای انسان خاطره‌انگیز باشد. از برخورد احتمالی با رفتگر زحمتکش محله گرفته تا دیدن کسانی که هر یک به‌دلیلی سر راهمان قرار می‌گیرند و ممکن است اگر قدیمی محل باشیم، سلام و علیکی هم با ما داشته باشند. از وقتی سوار وسیله نقلیه عمومی اعم از اتوبوس، مترو یا تاکسی می‌شویم تا زمانی که آن را ترک می‌کنیم، کسانی را می‌بینیم و حرف‌هایی می‌شنویم که هر کدام آن‌ها می‌تواند خاطره‌ای برایمان باشد. یا خاطره‌ای را از زمان‌های دور برایمان زنده کنند. به محل کار هم که می‌رسیم و کار را شروع می‌کنیم، بستگی به نوع کاری که داریم. همه‌اش می‌تواند تداعی‌کننده مساله یا احیاناً خاطره‌ای باشد. حالا اگر کارمان طوری باشد که ارتباط مستقیم با مردم داشته باشیم، به اندازه تفاوت بین انسان‌ها، و مردمی که برای کارشان به ما مراجعه می‌کنند، می‌توانیم حرف برای گفتن داشته باشیم و خاطره برای بازگو کردن.

با این صغری و کبری چیدن‌ها می‌رسیم به این که داروخانه از جمله مکان‌هایی است که کار کردن در آن، یک دنیا حرف برای گفتن، و یک سینه خاطره برای بازگو کردن دارد. بنابراین، تصمیم گرفتم تا مسایل به‌وجود آمده در داروخانه را تحت عنوان «یادداشت‌های داروخانه» قلمی کنم. مطالبی که در پی می‌آید، حاصل این تلاش و نتیجه حضور در داروخانه در برخورد با بیماران و مسایل جاری داروخانه است. تا چه قبول افتد و چه در نظر آید.

یادداشت ۱

یکی از مشکلاتی که در جامعه ایران وجود دارد عدم استفاده صحیح از اسکناس است. جدای از این که در نگهداری اسکناس که جزء ثروت ملی است و هزینه‌های زیادی برای دولت‌ها دارد، خیلی وقت‌ها اسکناس را با کاغذ یادداشت اشتباه گرفته و هرچه که می‌خواهیم روی آن یادداشت می‌کنیم. این مساله وقتی ملموس‌تر است که شما رابطه مستقیم با مردم داشته باشید و یکی از این روابط نیز کار در داروخانه و تماس با مراجعه‌کنندگان مختلف است.

دیروز یک اسکناس دو هزار تومانی را در صندوق داروخانه دیدم که از تاریخ زلزله بیم گرفته، تا شروع سربازی و دست آخر هم یک یادگاری را روی اسکناس حک کرده بود، بدون این که بداند این اسکناس همیشه دست به دست می‌شود و جز خراب کردن اموال ملی نتیجه دیگری ندارد.

یادداشت ۲

در ساختمانی که داروخانه واقع شده، دو آرایشگاه زنانه هم در طبقات بالایی آن وجود دارد و هرچند وقت یک بار خانم‌هایی که تاتوی ابرو کرده‌اند به داروخانه می‌آیند و تقاضای پماد کورتون برای از بین بردن التهاب ناشی از تاتوی ابرو می‌کنند. خانمی به همین منظور وارد داروخانه شد و درحالی که التهاب ناشی از تاتوی ابرو، روی چشم هایش

نیز اثر گذاشته بود و سفیدی چشم‌هایش قرمز شده بود، تقاضای پماد هیدروکورتیزون چشمی داشت. در قفسه نبود و یک عدد بتامتازون چشمی جلوی ایشان گذاشتم و شرح دادم که شما نیاز به کورتیکواستروئید چشمی دارید و نوع آن مهم نیست، بلکه اثر ضدالتهابی آن مهم است. حرف من داروساز را قبول نکرد و با موبایل به آرایشگرش تلفن کرد و وقتی از دکتر آرایشگاه! تأییدیه گرفت دارو را گرفت و رفت.

یادداشت ۳

اخیراً مراجعه‌کننده برای داروهای OTC خیلی زیاد شده است. خیلی وقت‌ها هم پا از داروهای OTC فراتر رفته و بعضی از آنتی‌بیوتیک‌های رایج را هم در بر می‌گیرد.

تمام دست اندرکاران دارویی می‌دانند که مصرف آنتی‌بیوتیک در ایران خیلی بالا است و در این بین آموکسی سیلین ۵۰۰ میلی‌گرمی جایگاه ویژه‌ای دارد و بسیار پرمصرف است.

اگرچه این خود درمانی تا حدودی رابطه مستقیمی با وضع اقتصادی مردم دارد، ولی راهنمایی درست بیمار در این مورد می‌تواند تا حدود زیادی از عوارض خود درمانی کم کند.

اکثر افراد یک ورق آموکسی سیلین ۵۰۰ میلی‌گرمی می‌خواهند که درمان ناقصی است و سعی می‌کنیم بیمار را قانع کنیم که حتماً باید دو برگ آموکسی سیلین ۵۰۰ میلی‌گرمی برای مدت ۷ روز مصرف تهیه کنند تا درمان کامل شود.

سفارش دارو دهند.

دیروز فردی به داروخانه تلفن کرد و گفت من برای مادرم یک عدد ویال پنی سیلین می‌خواهم. پیکتی را می‌فرستم، لطفاً یک عدد به ایشان بدهید. به ایشان گفتم که روز روزش با نسخه ویال پنی سیلین را با احتیاط به بیمار می‌دهیم، حالا که شب تارش است و تلفنی ویال پنی سیلین می‌خواهید. ظاهراً داروخانه را با سوپر سر کوچه اشتباه گرفته اید!

یادداشت ۶

خیلی عجیب است که بعضی‌ها فکر می‌کنند پول یک وسیله‌ای است که همیشه نزد آن‌ها می‌ماند و اصلاً دست به دست نمی‌شود. برای همین است که از پول به‌عنوان یادداشت، به‌عنوان صورت حساب فروش روزانه محل کسب، به‌عنوان یادگاری برای دوستان و آشنایان و موارد دیگری استفاده می‌شود.

باز هم از داخل صندوق داروخانه اسکناسی دو هزار تومانی برداشتم که روی آن چنین نوشته شده بود:

پول دخل	۴۰
پول کارت	۱۹
پول نقد	۵۴
کلی کارکرد	۱۱۳

لابد مقصودش تومان بوده و عجب بنگاه اقتصادی کسادی داشته است!

یادداشت ۴

داروهای مختلفی در نسخه اش بود که نشان می‌داد بیمار دچار بیماری ظاهراً حاد گوارشی است و پزشک از زوایای مختلف برای ایشان دارو نوشته و طوری عمل کرده که بیمار مشکل خاصی پیدا نکند و بیماری گوارشی اش بهبود یابد. یکی از داروهای نسخه بیمار، کپسول آموکسی سیلین ۵۰۰ میلی‌گرمی بود که پزشک نوشته بود: هر ۱۲ ساعت ۲ عدد.

به بیمار یادآوری کردم که آموکسی سیلین را باید هر ۸ ساعت، یک عدد مصرف کرد.

بیمار بلافاصله پاسخ داد چون برای معده است چنین دستوری داده شده!

هرچه گفتم، مریض حرف خودش را براساس گفته پزشک تکرار می‌کرد.

به بیمار گفتم که مقدار مصرف دارو به خصوص آنتی‌بیوتیک بر اساس نیمه عمر دارو تعریف می‌شود، و ربطی به ناحیه‌ای که دارو برای آن ناحیه مصرف می‌شود، ندارد.

یادداشت ۵

زندگی ماشینی این روزها آن‌چنان همه را درگیر کرده است که مثلاً پیک‌های موتوری حامل غذا دارد تمام خیابان‌های تهران را اشغال می‌کند. این همه گیری سفارش‌های تلفنی و پیک‌های موتوری مرتبط با آن ظاهراً باعث شده بعضی‌ها فکر کنند که دارو هم در این برنامه می‌گنجد و می‌توانند تلفنی